

BLOGI

Sota-aikana Suomen Pankki palveli myös rintamalla

Historia | 04.07.2024 | Aino Strömberg

KIRJOITTAJA

Aino Strömberg

Vanhempi

tietoasiantuntija

Talvisodan sytyttyä vuonna 1939 Suomen Pankin tehtäväksi kiteytyi huolehtia maksuvälineistä ja rahan arvon säilymisestä. Etenkin rahahuollossa pankin toimipisteet olivat tärkeitä, sillä niiden kautta hoidettiin Suomen armeijan pankkipalvelut. Talvisodassa tähän riitti vielä pankin vakituinen haarakonttoriverkosto, mutta jatkosotaa varten pankki organisoi päämajan pyynnöstä uuden joustavamman verkoston rintamakonttoreista. 16. heinäkuuta 1941 alkoikin tapahtumasarja, joka johti Suomen Pankin ensimmäisen rintamakonttorin perustamiseen.

Mainittuna päivänä konttorinjohtaja, luutnantti Gunnar Myrén otti Joensuussa vastaan puhelun kamreeri Paul Blomqvistilta, joka ilmoitti Myrénille, että tämän tulee pikimmiten avata Sortavalassa talvisodan myötä menetetty konttori. Vastusteluista huolimatta Myrénille ei jäänyt muuta vaihtoehto kuin ottaa määräys vastaan, sillä johtokunta oli jo kerennyt nimeämään ja lähettämään matkaan uuden rintamakonttorin henkilökunnan: Oulusta vänrikki R.V. Terämaan sekä Helsingin pääkonttorilta tilapäiset kassa-apulaiset lotat Annikki Rapelin ja Raina Sorvan.

Myrén oli ollut kokemassa tuota muistelmissaan kaoottiseksi kuvaamaansa Sortavalan konttorin lakkauttamista ja epäilikin, oliko tämä takaisin lähettäminen jonkinlainen henkilökohtainen näpätys johtokunnalta häntä kohtaan. Muistelmissaan Myrén (1942, s. 8) tulee lopulta toisiin aatoksiin: ”Kaikki tämä tuli eteeni selvästi kuin elokuvateatterin valkokankaalla. Se siis ei ollutkaan mikään loppunäytös, vaan nyt tulisi jatko ja minä tulisin uudemman kerran näyttämään osan Suomen Pankin Sortavalan konttorin historiassa.”

Sortavalan konttorin uudelleen avaaminen kuitenkin viivästyi ja elokuun ensimmäisellä viikolla 1941 Myrén tuppautui majuri Rainion matkaan vierailulle Karan esikuntaan. Matkan aikana Myrén sai nostettua rintamakonttorin sijainnin esille majurin kanssa ja molemmat olivat sitä

mieltä, että konttorista olisi enemmän hyötyä lähempänä rintamalinjaa Pitkärannassa Laatokan rannalla. Pitkärannan konttori avattiinkin heti 5.8.1941 ja se toimi Suomen Pankin ensimmäisenä rintamakonttorina, kunnes se suljettiin tarpeettomana joulukuun lopulla 1941.

Jatkosodan aikana rintamalla toimi yhteensä kahdeksan rintamakonttoria, joista viisi sijaitsi Itä-Karjalassa ja kolme Pohjois-Suomessa. Lisätietoa rintamakonttoreista ja niiden toiminnasta voit lukea Antti Kuusterän ja Juha Tarkan Suomen Pankki 200 vuotta – parlamentin pankki II (2012) historiikista ja Gunnar Myrénin muistelmien käsikirjoituksesta Suomen Pankin kanssa Laatokan Karjalassa ja Aunuksella (1942).

Rahan laskua Aunuksen rintamakonttorissa. Raina Sorva työskenteli Pitkärannan konttorin lisäksi Aunuksen rintamakonttorissa. Suomen Pankin kuva-arkisto.

Asiasanat

historia, rintamakonttorit, Suomen Pankki